

Udskriftsdato: 9. januar 2026

CIS nr 9760 af 28/06/2022 (Gældende)

Skrivelse om gruppevisе udflugter m.v. fra kriminalforsorgens institutioner (Til kriminalforsorgsområderne)

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin.,
Direktoratet for Kriminalforsorgen, j.nr. 22-61-0129

Skrivelse om gruppevis udflugter m.v. fra kriminalforsorgens institutioner

(Til kriminalforsorgsområderne)

Nedenstående retningslinjer gælder for udflugter m.v. fra fængsler, arresthuse samt udslyningsfængsler. Retningslinjerne vedrører både udflugter m.v. uden overnatning og udflugter m.v., der indebærer overnatning uden for kriminalforsorgens institutioner. Der henvises i øvrigt til udgangsbekendtgørelsens kapitel 14 og kapitel 21 i udgangsvejledningen.

1. Kompetence

Kompetencen til at give tilladelse til udflugter følger de sædvanlige regler for kompetence til at give tilladelse til udgang, jf. udgangsbekendtgørelsens kapitel 2.

2. Kriterier for deltagelse

2.1. Generelt

Inden der gives tilladelse til deltagelse i en udflugt, skal der i relation til den enkelte indsatte foretages en nøje vurdering af misbrugsrisikoen og af, om hensynet til retshåndhævelsen taler imod den pågældendes deltagelse i udflugten. Dette gælder også, selv om den indsatte har tilladelse til uledsaget udgang.

2.2. Åbne institutioner

Udflugter fra åben institution kan gives indsatte, der afsoner fængselsstraf i 30 dage og derover, jf. udgangsbekendtgørelsens § 104, stk. 1. Dog kan indsatte med kortere domme i visse tilfælde få tilladelse til at deltage, jf. § 104, stk. 2. Der er således ikke noget krav om, at den indsatte skal have opnået tilladelse til udgang. Ved udflugter med overnatning uden for institutionen skal der dog som udgangspunkt være tale om indsatte, der har tilladelse til uledsaget udgang til besøg hos bestemte personer m.v.

Hvis en indsat endnu ikke har påbegyndt et udgangsforløb, skal der udvises særlig forsigtighed ved vurderingen af, om den indsatte kan deltage i en udflugt.

Hvis en indsat, der alene har tilladelse til ledsaget udgang, skal deltage i en udflugt, skal den indsatte have sin egen ledsager med.

2.3. Lukkede institutioner

Udflugter fra lukket institution kan gives til indsatte, der har tilladelse til uledsaget udgang til besøg hos bestemte personer m.v., jf. udgangsbekendtgørelsens § 105. Se dog nedenfor pkt. 3.4. om løbeudgange fra lukket fængsel og Københavns Fængsler.

2.4. Særligt vedrørende udflugter med overnatning

Udflugter af flere døgn varighed bør normalt forbeholdes indsatte med længerevarende straffe, som på tidspunktet for udflugten har udsigt til endnu nogen tids afsoning (minimum 1-3 måneder).

Ved udflugter, der indebærer overnatning uden for institutionen, bør indsatte, der har få eller ingen kontakter uden for institutionen og sjældent får besøg eller udgang, have fortrinsret.

3. Indholdet af udflugten

3.1. Generelt om udflugtens indhold

Der kan ikke gives tilladelse til en udflugt, hvis hensynet til retshåndhævelsen taler imod afholdelse af udflugten, jf. straffuldbyrdeslovens § 46, stk. 1, nr. 3.

Dette betyder bl. a., at udflugter til steder eller til formål, som kan opfattes som luksusprægede eller har ferielignende karakter, ikke må finde sted. I denne vurdering indgår udflugtens samlede karakter, herunder varigheden, udflugtsmålet og de samlede omkostninger ved udflugten. Dette gælder uanset, om de indsatte selv afholder en del af udgifterne, og uanset om udflugten finder sted uden for den almindelige turistsæson.

Udflugten skal være beskæftigelsesmæssig eller behandlingsmæssig relevant og dermed have et resocialiserende formål.

Der kan ikke gives tilladelse til udflugter, der bærer præg af ren fornøjelse. Der kan heller ikke gives tilladelse til udflugter til udlandet.

Der kan endvidere ikke gives tilladelse til udflugter til arrangementer, der afholdes på områder, hvor generelle ordens- eller sikkerhedshensyn gør sådan udgang utilrådelig.

3.2 Særligt om udflugter med overnatning uden for institutionen

Ved udflugter, der indebærer overnatning uden for institutionen, er det tillige en forudsætning, at udflugten har en socialiserende og personlighedsopbyggende funktion. Der bør derfor stilles såvel fysiske som psykiske krav til de indsatte i forbindelse med udflugten og i forberedelsen af denne. Udflugten bør således kunne medvirke til, at de indsatte f.eks. kan komme i bedre fysisk form, og at de i kraft af et forpligtende samvær med de øvrige indsatte samt personalet får mulighed for at lære at fungere bedre sammen med andre mennesker. Der bør ved udvælgelsen af deltagere normalt lægges vægt på dels "nytteværdien" for den enkelte deltager, dels hensynet til at opnå en velfungerende gruppe. Udflugterne bør ikke alene være et middel til at bryde den daglige monotoni, men bør typisk være et pædagogisk middel til at opnå tæt kontakt med den indsatte/gruppen, og til at de indsatte opøves i ansvarlighed og selvdisciplinering. Udflugten skal være af væsentlig betydning for den indsattes resocialisering.

Især ved udflugter af flere døgns varighed bør der normalt stilles krav til de indsatte om, at de forud for udflugten skal deltage i et forberedelsesforløb af nogle måneders varighed, ligesom der efterfølgende bør være krav om deltagelse i et evalueringsforløb. Forberedelsesforløbet kan eksempelvis indeholde et fysisk træningsprogram samt et mere "fagligt" program afhængigt af turens art.

I udflugter, der indebærer overnatning, bør som udgangspunkt deltage højst 8 indsatte og mindst 2 funktionærer.

3.3. Særligt vedrørende udflugter til sports- og fritidsaktiviteter samt biograf- og teaterforestillinger

3.3.1. Nedenfor nævnes eksempler på udflugter, der normalt vil kunne gives tilladelse til:

- Gåture.
- Løbeture.
- Svømning i almindelig svømmehal. Udflugter til svømmehal bør dog ikke foregå samtidig med, at der afvikles organiseret svømmeundervisning eller lignende for børn og unge i svømmehallen. Ved udflugter til svømmehaller og andre sportsaktiviteter, hvor der sker omklædning, skal der altid deltage funktionærer. De deltagende funktionærer må ikke lade de indsatte være uden opsyn, herunder i omklædningsrum eller lignende, jf. kriminalforsorgens cirkulæreskrivelse nr. 9243 af 13. maj 2005.
- Vandre- og cykelture med eller uden overnatning. Dette gælder dog ikke ture til steder, der kan opfattes som luksusprægede eller har ferielignende karakter, jf. nedenfor under pkt. 3.3.2. Eventuel overnatning skal ske i telt eller shelter.
- Kano- og kajakture med eller uden overnatning. Dette gælder dog ikke ture til steder, der kan opfattes som luksusprægede eller har ferielignende karakter, jf. nedenfor under pkt. 3.3.2. Eventuel overnatning skal ske i telt eller shelter.
- Fisketure fra land uden overnatning.

- Almindelige biograf- og teaterforestillinger, der ikke bærer præg af ren fornøjelse eller luksus, f.eks. hvor forestillingens tema er et led i arbejdet med, at klienten opnår kompetencer inden for almindelig daglig livsførelse eller indgår i en senere drøftelse som led i behandlingen af den indsatte.

Uanset ovenstående skal der dog altid foretages en konkret vurdering af, om misbrugsrisikoen eller hensynet til retshåndhævelsen taler imod, at der i det enkelte tilfælde gives tilladelse til den pågældende udflugt. Ligeledes er det som nævnt en forudsætning ved udflugter med overnatning, at udflugten har en socialiserende og personlighedsopbyggende funktion.

3.3.2. Som eksempler på udflugter til sports- og fritidsaktiviteter, der ikke kan tillades, kan nævnes:

- Udflugter til vandlande, f.eks. Lalandia.
- Vandre- og cykelture med eller uden overnatning til steder, der kan opfattes som luksusprægede eller har ferielignende karakter, eller hvor der ikke overnattes i telt eller shelter. Dette gælder også, selv om turene finder sted uden for den sædvanlige turistsæson.
- Kano- og kajakture med eller uden overnatning til steder, der kan opfattes som luksusprægede eller har ferielignende karakter, f.eks. ture på Gudenåen, Susåen og Mølleåen, eller hvor der ikke overnattes i telt eller shelter. Dette gælder også, selv om turene finder sted uden for den sædvanlige turistsæson.
- Skiture med eller uden overnatning.
- Udflugter med eller uden overnatning med henblik på klatring eller rappelling.
- Udflugter med eller uden overnatning med henblik på sejlture i båd eller surfing.
- Udflugter med henblik på dykning i svømmehal eller i hav/sø.
- Udflugter med henblik på fiskeri fra båd i hav/sø eller som put and take fiskeri.
- Udflugter til "Folkemødet på Bornholm" og lignende arrangementer.
- Udflugter til Tivoli, Dyrehavsbakken, zoologiske haver og lignende.
- Biograf- og teaterforestillinger, der bærer præg af ren fornøjelse eller luksus.

3.4. Særligt vedrørende udflugter med henblik på løbeudgange fra lukkede fængsler og Københavns Fængsler

Det er en forudsætning for at deltage i løbetræning uden for fængselsmuren, at den indsatte har tilladelse til uledsaget udgang i form af regelmæssig weekendudgang, at den indsatte har løbetrænet inden for fængselsmuren, og at fængslet konkret har vurderet den indsatte som motiveret for seriøs træning.

Deltagelse i løbearrangementer uden for fængselsmuren kan kun ske under forudsætning af, at den indsatte gennem længere tid har løbetrænet uden for fængselsmuren og således vist motivation for løb.

Der skal altid foretages en konkret vurdering af misbrugsrisikoen og hensynet til retshåndhævelsen, før der gives tilladelse til løbetræning og løbearrangementer uden for fængselsmuren. Der vil ikke kunne gives tilladelse til deltagelse i løbearrangementer, hvor den indsatte deltagelse i særlig grad kan komme i offentlighedens søgelys.

Ved udflugter fra lukket fængsel og Københavns Fængsler til løbetræning og løbearrangementer uden for fængselsmuren skal der altid deltage en eller flere fængselsbetjente.

Indsatte har mulighed for at løbetræne uden for fængselsmuren højst én gang om ugen og mulighed for at deltage i løbearrangementer uden for fængselsmuren højst et par gange om året.

4. Økonomi

Ifølge udgangsbekendtgørelsens § 107 afholdes udgifter til entré og lignende af den indsatte.

Der bør således være tale om en vis medfinansiering fra de indsatte side. Det kan f.eks. ske ved, at der stilles krav om, at den indsatte i forberedelsesforløbet sparer et vist beløb op pr. uge. Endvidere medtages kostpenge for den periode, som udflugten varer og tillige arbejdspenge, i det omfang udflugten er en del af den indsatte beskæftigelse.

5. Ulykkestilfælde m.v.

Efter bekendtgørelse om erstatning og godtgørelse til indsatte i kriminalforsorgens institutioner og til dømte og prøveløsladte under udførelse af samfundstjeneste for følger af ulykkestilfælde m.v. ydes erstatning og godtgørelse til indsatte for skader, der indtræffer under udflugter, når disse afvikles i kriminalforsorgens regi og under kriminalforsorgens ledelse og ansvar som led i straffuldbyrdsen.

6. Ikrafttræden m.v.

Skrivelsen træder i kraft den 1. juli 2022. Cirkulæreskrivelse nr. 9148 af 16. marts 2018 om retningslinier for gruppevis udflugter m.v., der indebærer overnatning uden for institutionen, ophæves.

Spørgsmål til skrivelsen kan rettes til Center for Straffuldbyrdselse, enhedsleder Marianne Hoffgaard, Koncern Klientsagsbehandling.

Direktoratet for Kriminalforsorgen, den 28. juni 2022

JAKOB SCHIØLER